

Bitcoins: hype of

Moeten accountants zich voor hun werk voorbereiden op het gebruik van virtuele munten zoals bitcoins en litecoins? Volgens accountancystudent Edwin van den Ouden wel. De NBA vindt (vooralsnog) van niet, terwijl minister van Financiën Jeroen Dijsselbloem op de risico's wijst.

TEKST: ADRIE BOXMEER | BEELD: DREAMSTIME

Edwin van den Ouden (20), derdejaars student accountancy aan Avans Hogeschool in Breda is *miner* van litecoins. Samen met Rick Smitshoek (19) heeft hij het bedrijf Coin Unlimited opgericht dat de munten met behulp van een zeer krachtige computer creëert. Tijdens het gesprek openbaart zich een generatiekloof tussen de whizzkid en de niet begrijpende verslaggever. Daarom voor iedereen die vóór 1980 is geboren eerst een kleine uitleg. Bitcoins zijn in 2008 bedacht door Satoshi Nakamoto, een pseudoniem van een of meer computerdeskundigen. Sathoshi is een Japanse jongensnaam die 'wijsheid' betekent, Nakamoto is een Japanse familienaam. Het is een computercode die kan worden verhandeld. Hierdoor krijgt de code zijn waarde. Bitcoins worden niet door een centrale instantie in omloop gebracht. Iedereen die de juiste software bezit, kan dat doen. Munten kunnen maar één keer worden uitgegeven en het maximale aantal dat wereldwijd in omloop wordt gebracht, is vanaf het begin al bekend. Ze worden bewaard op de harde schijf van een computer. Als de harde schijf crasht, zijn de munten verloren, dus is het raadzaam om een reservebestand te maken. Na de bitcoins ontstonden al snel varianten, zoals de litecoin. Omdat de virtuele munten nog maar zeer beperkt worden geaccepteerd, moeten ze uiteindelijk worden ingewisseld tegen echt geld. De koers waartegen dat gebeurt, is om onduidelijke redenen enorm onderhevig aan schommelingen.

Rol accountant

Van den Ouden: "Behalve *miners* zijn er ook handelaren in de munten. Daarnaast bestaan er handelsplatformen die je kunt vergelijken met de AEX-index en betaaldiensten die voor klanten munten

'VERREKEN JE BTW OVER
TRANSACTIES IN BITCOINS?'



reële toekomst?

omzetten naar euro's." Eten en bestelsite Thuisbezorgd is de eerste grote speler in Nederland die daarvan gebruikmaakt. De klant maakt per computer munten over naar de betalingsdienst die ervoor zorgt dat Thuisbezorgd het bedrag in euro's ontvangt.

Volgens Van den Ouden zijn de virtuele munten het betalingssysteem van de toekomst, omdat transacties wereldwijd binnen slechts enkele minuten kunnen worden voltooid. Dus moet er wat hem betreft bijvoorbeeld worden nagedacht over hoe de Belastingdienst er

Mt. Gox: teloorgang met een luchtje

In februari 2014 ging de website van de grootste bitcoinbeurs Mt. Gox plotseling op zwart. De in Japan gevestigde onderneming vroeg faillissementsbescherming aan bij de rechtbank in Tokio. Volgens ceo Mark Karpeles zou de schuld van 47 miljoen euro mede veroorzaakt zijn door hackers die 850.000 bitcoins (waarde: 364 miljoen euro) hebben gestolen.

Begin maart claimde een andere groep hackers echter dat Mt. Gox niet bestolen is, maar dat de onderneming zelf bitcoins van gebruikers heeft gestolen. Uit de database met klantensaldo's waarop deze hackers beslag zouden hebben weten te leggen, zou blijken dat er nog 950.000 bitcoins in kas zijn.

De Amerikaanse justitie onderzoekt volgens persbureau Reuters hoe de bitcoin-handel omgaat met cyberaanvallen. Mt. Gox zou apart worden onderzocht. Ook de Japanse overheid onderzoekt het bedrijf. Het lijkt er sterk op dat de beveiliging al jaren te

'HOE WAARDEER JE BALANS-POSTEN IN BITCOINS OF LITECOINS?'

mee omgaat. "Verreken je btw over transacties in bitcoins?"

Omdat hij accountant wil worden, vraagt hij zich ook af hoe de accountancy in de toekomst met de virtuele munten zal omgaan. "Ik sluit niet uit dat er straks op de balans van ondernemingen posten staan vermeld in bitcoins of litecoins. Hoe waardeer je dat als accountant?"

Garantiestelsel

Hetgeen de vraag rechtvaardigt of de NBA hierover al heeft nagedacht. wGerard van IJendoorn, senior beleidsmedewerker vaktechniek: "Daar zijn we nog niet mee bezig. We laten ons leiden door wat de financiële instanties er over zeggen. Zowel de minister van Financiën als DNB en de AFM stellen zich tot nu toe zeer terughoudend op." Minister van Financiën Jeroen Dijssel-



'Bitcoin erger dan Tulpenmanie'

Volgens Nout Wellink is de bitcoin erger dan de Tulpenmanie die van 1634 tot 1637 Nederland in zijn greep had. "Toen kreeg je tenminste nog een tulp, nu krijg je niks", aldus de oud-president van De Nederlandsche Bank tijdens een bijeenkomst met studenten van de Universiteit van Amsterdam.

Als we deze historische parallel doortrekken, dan ziet het er slecht uit voor de bitcoin. Want de Tulpenmanie leidde op het hoogtepunt tot een prijs ter hoogte van die van een Amsterdams grachtenpand. Vrij snel erna was het echter gedaan met de pret, omdat handelaars tulpen hadden verkocht die ze niet bezaten aan kopers die ze niet konden betalen.

Wacht dit lot ook de bitcoins en litecoins, omdat het aantal in omloop te brengen munten is gemaximeerd? Wat gebeurt er als het moment nadert dat de laatste munt in omloop wordt gebracht? Zullen dan, net als indertijd bij de

bloem heeft in juni en december vorig jaar Kamervragen over bitcoins beantwoord. Hij zei onder meer: "Virtuele valuta vallen niet onder het financiële toezicht. De aankoop van bitcoins is een investering waar hoge risico's aan kleven vanwege het ontbreken van een depositogarantiestelsel. Er is ook geen centrale instantie die ze in omloop brengt en die ter verantwoording kan worden geroepen. En het is gevaarlijk vanwege de volatiele koers. De verantwoordelijkheid voor deze risico's ligt bij de consument zelf." Of zoals hij het later tegenover RTL-Z verwoordde: "Je hebt geen enkele garantie dat ze hun waarde houden. De bitcoin is weliswaar hip en leuk, maar besef wel dat ze morgen niets meer waard kunnen zijn."

Edwin van den Ouden begrijpt de verwijzing naar het depositogarantiestelsel niet: "Zo'n stelsel is helemaal niet nodig. In tegenstelling tot echt geld bestaan er geen banken die jouw coins beheren.

De munten worden beheerd door het gehele decentrale netwerk dat niet kan omvallen zoals een bank."

Witwaspraktijken

Dijsselbloem ging ook in op het betalen van belasting over transacties in bitcoins. "Dat een bron van inkomsten niet in het wettig betaalmiddel wordt berekend, maakt niets uit. Ook het gebruik van virtuele munten leidt tot belastingheffing. Wel moeten de bitcoins eerst

Tulpenmanie, enorme koersdalingen optreden?

Voor de bezitters van litecoins dient zich dit mogelijke gevaar de eerste tijd nog niet aan. In totaal zullen er 84 miljoen van deze munten in roulatie worden gebracht. Verwacht wordt dat rond 2080 dat aantal is bereikt.

De vooruitzichten voor de eigenaren van bitcoins zouden daarentegen wel eens somberder kunnen zijn. Van de 21 miljoen munten zijn er inmiddels 12 miljoen in omloop gebracht. Als de uitgifte in dit tempo doorgaat, zou de koek wel eens rond 2020 op kunnen zijn.

Edwin van de Ouden ziet het niet zo somber in. "In tegenstelling tot de tulpen indertijd zijn bitcoins niet bedoeld als speculatiemiddel maar als betaalmiddel. Wanneer ze worden geaccepteerd als betaalmiddel verwacht ik dat de waarde stabiel wordt. Als dit niet binnen drie jaar gebeurt, kan dit inderdaad het einde van de virtuele munten betekenen."

GERARD VAN IJZENDOORN (NBA): 'WE LATEN ONS LEIDEN DOOR WAT DE FINANCIËLE INSTANTIES ER OVER ZEGGEN.'

worden omgezet in euro's."

Omdat ze in een wereldwijd anoniem computernetwerk worden verhandeld, hangt rond bitcoins en litecoins de geur van witwaspraktijken en andere criminele activiteiten. Minister Dijsselbloem vindt het echter nog te vroeg om hiervan uit te gaan. "Uit onderzoek moet blijken of dit het geval is en op welke wijze de FIOD hierop gaat inspelen. Vooralsnog is er geen noodzaak om de wet aan te passen, omdat in Nederland het gebruik van bitcoins nog gering is en ze vooral worden gebruikt om te speculeren."

Minder transparant

Overigens zetten veel gebruikers van de virtuele munten vraagtekens bij de vermeende anonimiteit van het systeem. Zo toonde de Universiteit van San Diego vorig jaar aan dat de identiteit van gebruikers wel degelijk valt te achterhalen.

Edwin van den Ouden: "Iedereen kan digitale portemonnees aanmaken. Het is mogelijk om van elke portemonnee de transacties in te zien inclusief het totaal saldo. Het systeem is anoniem omdat je niet weet welke persoon welke portemonnees in bezit heeft." De onderzoekers uit San Diego concludeerden in ieder geval dat de transacties in virtuele munten weliswaar minder transparant waren dan het gebruik van creditcards, maar zeker niet zo anoniem als betalingen met contant geld. □

